

ตัววัดชลบุรี เล่มที่ 4

ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด

คำนำ

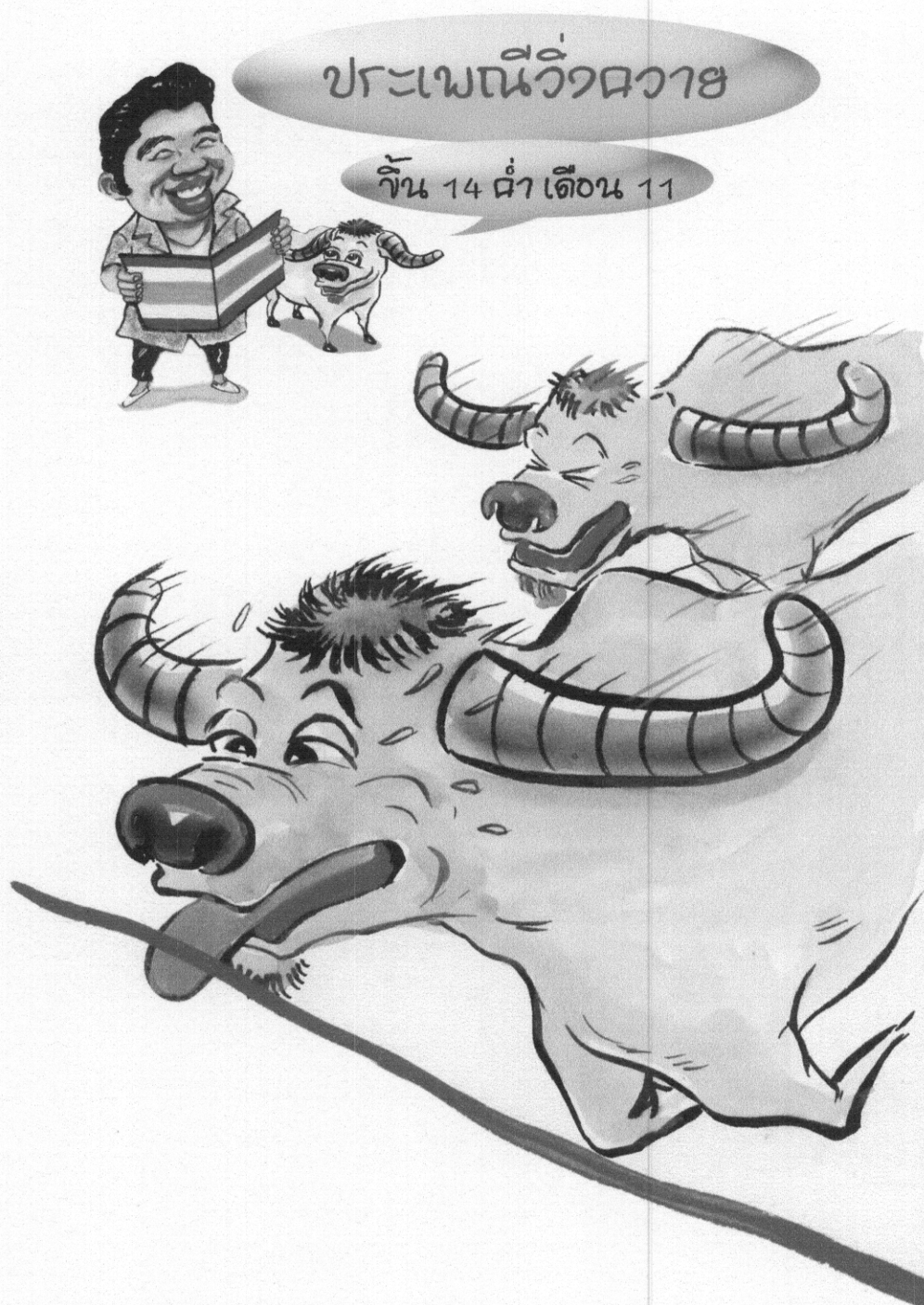
หนังสือภาพการตูนเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็น
สื่อการเรียนการสอนเรื่อง จัหวัดชลบุรี สำหรับ
นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งภายในเล่ม
ประกอบไปด้วยเนื้อหาและเรื่องราวที่นักเรียนควร
เกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ทั้งยังได้สอดแทรก
คุณธรรมและจริยธรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี
ให้แก่เยาวชนของชาติในการช่วยกันอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและงานบวรกรรมนิยมประเพณี
ของจัหวัดชลบุรีให้คงอยู่สืบไป

ผู้จัดทำ
อุทัย ขวัญนิพนธ์

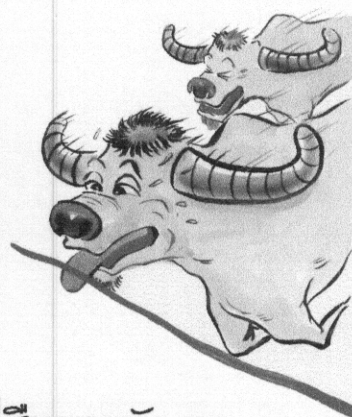
ชุดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด

1. เพื่อให้ นักเรียนได้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อให้ นักเรียนแสดงเหตุผลถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดชลบุรีได้
3. เพื่อให้ นักเรียนได้เล่าประสบการณ์การเข้าร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรีได้

ประวัติความเป็นมา
และ
ความสำคัญ

ประเพณีวัวควายเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ไม่มีหลักฐานชี้ชัดว่ามีขึ้นในสมัยใด านจะมีในช่วงใกล้สิ้นฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะแก่การเกี่ยวข้าว ชาวนาชาวไร่ต่างเฝ้ามองฟ้าจับตาดูที่ท้องฟ้าว่ากำลังจะเกิดฝนหรือไม่ช้านี้ด้วยความสนใจ และต่างก็ได้เห็นถึงความสำคัญของวัวควายที่ได้ใช้แรงงานมาเป็นเวลาหลายเดือน จึงคิดแบ่งปันความสุข ความสบายให้ขาว โดยเลือกเอาวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันบวชปะสั้วสรงกันก่อนจะมีงานบุญเลี้ยงพระ ในวันขึ้น 15 ค่ำ จะมีการตกแต่วัวควายให้สวยงาม ซึ่งถือเป็นการทำขวัญให้ควายด้วย แล้วจึงรวมตัวกันไปเฉลิมฉลองกันในเมืง รวมถึงการนำควายมาวิ่งไปรอบตลาดเพื่อความสนุกสนานจนกลายเป็นประเพณีวัวควายสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

การวัวควายในอดีต เป็นประเภทที่แสดงให้เห็นถึง

ความสำคัญในบุญคุณของวัวควาย ซึ่งผู้คนสมัยก่อน
มองว่าสัตว์เหล่านี้ล้วนทำงานให้กับตน จึงถือว่า
เป็นสัตว์ที่มีคุณค่าแก่ชีวิตและจะไม่ยอมฆ่าสัตว์เหล่านี้
มาเป็นอาหาร โดยมีความเชื่อว่าหากปีใดไม่มีการจัดงาน
วัวควายปีนั้นจะเกิดภัยพิบัติต่างๆ ทำให้วัวควายเจ็บป่วย
และจะเป็นโรคระบาดตายกันมาก ซึ่งเจ้าของควายจะต้อง
แก้บนด้วยการนำควายมาวัวแก้บนเพื่อรักษาประเภทนี้ไว้
ทั้งนี้ก็เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ตระหนักและเห็นถึงคุณค่า
ของวัวและควายนั่นเอง

ปัจจุบันการตกแต่เนื้อแต่กาสของควายและคนก็
มีความวิจิตรพิสดารแตกต่างกันไปตามความผิดสภาวะสังคม
ของแต่ละคน และจากการที่ได้รับความสนใจมากขึ้น
ในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ
ทำให้ประเภทวัวควายถือเป็นเอกลักษณ์ที่สําคัญชื่อเสียง
ให้กับจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างมาก

ประเพณีวันไหล
16-19 เมษายน

ประวัติความเป็นมา
และ
ความสำคัญ

ประเพณีวันไหลเป็นประเพณีที่กลายมาจาก
ประเพณีการก่อกองพระทวารน้ำไหลในสมัยโบราณ
คนไทในอดีตนิยมสร้างพระเจดีย์ไว้ในวัด เพราะถือว่า
พระเจดีย์เป็นปูชนียสถานสำคัญซึ่งนิยมสร้างกันมา
ตั้งแต่สมัยสุโขทัยสำหรับประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา
คือการทำบุญในช่วงเทศกาลตรุษไทยหรือตรุษสงกรานต์
และนิยมก่อกองพระเจดีย์ทวารถวายเป็นพุทธบูชา

เมื่อถึงเทศกาลตรุษสงกรานต์ซึ่งเป็นช่วงปลาย
ฤดูร้อน วัดที่อยู่ใกล้ห้วยหนองคลองบึงก็จะจัดประเพณี
ก่อกองพระทวารน้ำไหลขึ้น โดยชาวบ้านจะช่วยกันขุดลอก
ทวารที่ฝนพัดพามาสะสมอยู่ตามคลอง น้ำไปก่เป็น
พระเจดีย์ทวารเมื่อเป็นพุทธบูชาวันนี้ประเพณีของการ
ขุดลอกทวารก็ถือ ทำให้น้ำในคลองไหลได้สะดวกยิ่งขึ้น
และท้าววัดก็จะได้ทวารไว้ก่สร้างหรือถมบริเวณวัด
เป็นการช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นได้อีกทาง

ในปัจุบันวานก่อนพระทายนน้ำไหล
ได้เปลี่ยนไปตามสภาพสัวดม การานทากอ
เจ้าวัดจิวิไม่นิสมกันตัวแต่ก่อน และดำวว่า
ก่อนพระเจดีย์ทากอน้ำไหล ก็ถูกเก็บกั้นๆ
เหลือเพือว ประเพณีวันไหล เท่านั้น

ประเพณีวันไหลลาอวชตบุรีในปัจุบัน
มีจัดกัน 2 แห่ง คือ

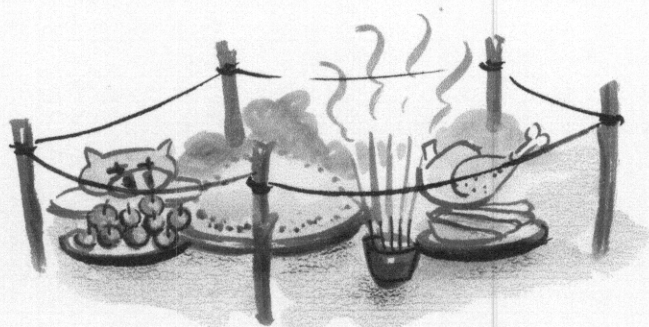
ขาวแสน วันที่ 17 เมษายน

พัทยา วันที่ 19 เมษายน

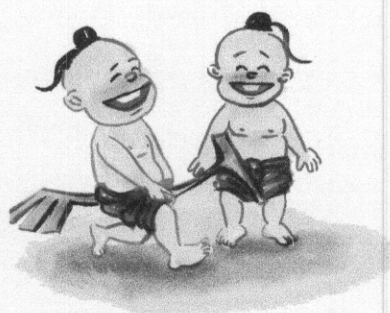

ปัจุบันประเพณีวันไหล
ขาวแสนอัวมีการก่อเจดีย์ทากออยู่
แต่ย้ายมาก่อกันบริเวณชายหาด
ไม่ได้ก่อกันในวัดเหมือนในอดีต

ປະເພນີກວ໋າວ
ອຳເກດຜຶກ໋າ

19 - 21 ເມສາ

ประวัติความเป็นมา

และ

ความสำคัญ

ประเพณีทอผ้าขาวขาวสรววเป็นประเพณีที่ปฏิบัติ สืบต่อกันมาในชั่ว ศตวรรษสกลานต์ หรือชั่วจันทน์ปี๕หม่ ของไทยซึ่งก็คือชั่วกลางเดือนเมษายนของทุกปี เนื่องจาก คนโบราณเชื่อว่ากาที่ตนมีชีวิตรอดมาได้ก็ปีทีเพาะ ฆมผู้สาวเทวดาช่วยพิทักษ์รักษาให้รอดพ้นจากอันตราย ดังนั้นเมื่อถึงปี๕หม่ทุกปีจึงต้องมีการขวสรววผู้สาว เทวดาเหล่านั้น ชาวบ้านจะพร้อมใจกันนำข้าวปลา อาหารที่เลือกสรรอย่างดีมาวมกันเพื่อขวสรววแก่ เทพารักษ์เพื่อรำลึกถึงความเมตตา เมื่อเสร็จพิธีก็นำอาหาร เหล่านั้นมาขกับปะทาน่วมกันไม่นำกลับบ้าน บรรดาภาณ ภาณในวานสนุกสนานผู้คนมีโอกาสนบปะพูดคุยกัน ทำให้เกิดความมีน้ำใจนี้วใจเดียวกันในชุมชน

ปัจจุบันประเพณีทอผ้าขาวเป็นประเพณีประจำปี ของอำเภอศรีราชา มีพิธีขวสรวว มีขบวนแห่สาววาม ในชุดไทย การละเล่นพื้นเมือง และการออกร้าน จำหน่ายสินค้าต่างๆ มากมาย

ประเพณี
งานบุญกลางบ้าน
และเครื่องจักสาน
พนัสนิคม

วันที่ 7 - 9 พฤษภาคม

ประวัติความเป็นมา และ ความสำคัญ

ประเพณีวันบุญกลางบ้าน
เป็นประเพณีที่จัดสืบทอดกันมา
ช้านาน โดยผู้เฒ่าผู้แก่จะเป็นผู้กำหนดวันทำบุญ
และทำพิธีสะเดาะเคราะห์ในช่วงเดือนสามจนถึง
เดือนหก เพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้พระภูมิเจ้าที่
เจ้ากรรมนายเวร จัปโล่สี่เหล่าๆ ทั่วไพร่น
ตกตอวตามฤดูกาลและขอให้มีพมรรณอุดมสมบูรณ์
การสะเดาะเคราะห์ทำโดยปั้นรูปคนในครอบครัว
และสัตว์เลื้อยไต่กระหว นำไปที่วัดในวันทำบุญ
เมื่อพระสวดและกวาดน้ำเสร็จพิธีแล้วจึงนำกระหว
ไปทิ้งที่ทาวสามแฉ่ง จากนั้นก็รับประทานอาหาร
ร่วมกัน ชมการละเล่นพื้นบ้านและการสาธิต
การทำเครื่องจักสานพืชนันนิคม

พระเพณี่
วานแห่พระพุทธรูป
และ
วานกราบขอขมา

ประวัติความเป็นมา

และ

ความสำคัญ

พระพุทธรูปสี่องค์ถือเป็นพระคู่บ้าน
คู่เมืองวอวชลบุรี วานพระเพณีนี
แห่งพระพุทธรูปสี่องค์ซึ่งเป็นวานพระจำปีที่ชาวชลบุรี
จัดมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 โดยรวมวานนมัสการ
พระพุทธรูปสี่องค์ วานสวดภาวนา และวานการชาด
เจ้าด้วยกัน โดยวานจะจัดขึ้นในช่วงกลางเดือน
เมษายนของทุกปี กิจกรรมที่มีขึ้นได้แก่ ขบวนแห่
พระพุทธรูปสี่องค์ วิถีคนนำดำหัวผู้ใหญ่ การแห้วขัน
ตีบกระดานเลน เล่นสละบาและการออกงานจำหน่าย
สินค้า

การแห้วขันตีบกระดานเลน
มาจากการประกอบอาชีพของชาวบ้าน
ที่ตีบกระดานเลนเพื่อหาขาย
ตามชายเลน การแห้วขันตีบกระดานเลน
ทำสืบต่อกันมากกว่า 30 ปีแล้ว

สรุป

ประเด็นนี้ขอแต่ละท่อน
 ย่อมมีสัญลักษณ์และความหมายโดดเด่น
 ในความเป็นชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึง
 ค่านิยมคติความเชื่อของชุมชนนั้นๆ ประเด็น
 ของชาวชลบุรีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน
 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์วิถีชีวิต
 การเกษตรกรรม กลุ่มชุมชนและวิถีชีวิต
 ที่ต้องเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ชนกันแล้ว
 ชีวิตก็จะอนุรักษไว้เพื่อสืบทอด
 เจตนาภมยของบรรพบุรุษสืบไป

แบบฝึกหัด

คำสั้ว ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย()หน้าคำตอบข้อที่ถูกต้อง

1. ประเพณีทอดข้าวเป็นประเพณีสำคัญของอำเภอใด
 1. อำเภอพนัสนิคม
 2. อำเภอเมือง
 3. อำเภอศรีราชา
 4. อำเภอหนอง
2. ประเพณีงานบุญกลาวบ้านและเครื่องจักสาน
พนัสนิคมจัดขึ้นในเดือนใด
 1. พฤษภาคม
 2. มิถุนายน
 3. กรกฎาคม
 4. สิงหาคม
3. ประเพณีไถของชาววัดชลบุรีที่จัดขึ้นเพื่อให้
ชนรุ่นหลังได้ตระหนักถึงคุณค่าของสัตว์เลื้อย
ที่ช่วยงานในการเพาะปลูก
 1. ประเพณีแห่นาวแมว
 2. ประเพณีทอดข้าว
 3. ประเพณีวิ่งควาย
 4. ประเพณีวิ่งชน

4. การ ทักทายและเล่น ในสมัยก่อนนั้นมีชุดประเพณีหลัก
เพื่อ ๐๐๐๐

1. เป็นเกมกีฬา
2. เพื่อความสนุกสนาน
3. เพื่อหาของและปู
4. เป็นการแสดง

5. ประเพณีวันไหลของชาวชลบุรี นั้นเกี่ยวข้องกับประเพณีใต
ของไทย

1. เจ้าพระยา
2. ๐๐๐๐
3. สวาทานต์
4. ลอยกระทง

6. การแห่ขันตักบาตรและเล่นเป็นกิจกรรมในงาน
ประเพณีใตของจังหวัดชลบุรี

1. งานบุญกฐินบ้าน
2. งานวันไหล
3. งานแห่พระพุทธรูปศักดิ์
4. งานทอดผ้า

7. ให้นักเรียนเขียนบรรยายเกี่ยวกับประสบการณ์
จากการที่มีโอกาสได้เที่ยวชมสวนประเพณี
ประจำจังหวัดชลบุรีมาอย่างน้อย 1 ประเพณี
(หากนักเรียนยังไม่เคยเที่ยวชมสวนประเพณีใดๆ
ในจังหวัดเลย ให้นักเรียนสอบถามจากผู้ปกครอง
หรือเพื่อนบ้านก็ได้)

กิจกรรมวาดภาพ

1. ใช้ปากเขียนวาดภาพที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณี
ของจังหวัดชลบุรีบนพื้นที่ว่าวด้านซ้าย
พร้อมทั้งเขียนบรรยายประกอบใต้ภาพ

แบบสัมภาษณ์

1. ให้นักเรียนไปสอบถามเรื่องราวของประเพณี
ต่างๆของตำบลแสนสุขที่มีการจัดขึ้นทุกปี
ว่ามีประเพณีใดบ้าง (อย่างน้อย 3 ประเพณี)

แบบประเมินหนังสือภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัดชลบุรี สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เกี่ยวกับ	ใช้ได้	สิ่งที่ควรปรับปรุง
จุดประสงค์		
เนื้อหา		
แบบฝึกหัด		
แบบฝึกวาดภาพ		
แบบสัมภาษณ์		
รูปเล่ม		
ขนาดตัวอักษร		
รูปภาพ		
สีสันทัน		
การใช้ภาษา		